

A MAGYARORSZÁGI ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK KÖZLÖNYE
KIADJA AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET BUDAPESTEN

IX., ERNŐ-UTCZA II-13. sz. TELEFON 85-12.

Ezen lap közleményeinek utánnomását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. ○ ○ Előfizetési ára 1 évre 2 korona.

V. ÉVFOLYAM

1908 ÁPRILIS

∴ 4. SZÁM ∴

TARTALOM: Egy igazi madárparadicsom. — A fejtartó szij alkalmazásáról. — Állatvédő Egyesületek Országos Szövetsége. — Az Országos Állatvédő Egyesület közgyűlése és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének nagygyűlése. — *Állatok világa:* A fehér egerek a hadi tengerészet szolgálatában. — Fejős cethalak. — Törpe lovak. — Madárfészek a levélszekrényben. — A madarak életének tartama. — Fűvet evő kutyák. — *Szemle:* A veszett eb által megmárt egyének gyógyítási költségei. — Tudós ló 150 év előtt. — Hussal táplálkozó lovak. — Wagner Richard kutyájáról. — Élőállatok szállítása Svájcban. — Kutyák alkalmazása villamos berendezéseknél. — *Vegyesek:* A Madarak és Fák Napja. — Az utcaburkolatok minőségének befolyása a lovak esésére. — Kutyák hibás szemci. — Természeti gyógymód az állatok számára. — A ludak és kacsák kopasztása. — Hangya-tojások frissen tartása. — Vízben szűkölködő libalegelők. — *Hírek:* A Madarak és Fák Napja Félben (Pozsony vm.) — A madárvédelem kérdése Pozsonyban. — Madárvédelmi intézkedések Kecskeméten. — A káros hernyók irtása. — Személyi hírek. — *Irodalom:* Madarak védelme. — Madárvédelem. — *Egyesületi hírek:* Az O. Á. V. E. választmányi ülése. — A Soproni Állatvédő Egyesület közgyűlése. — Szentgotthárd és Vidéke Állatvédő Egyesülete közgyűlése. — Magyarországi állatvédő egyesületek szövetségének szabályai. — Miként ünnepeljük a madarak és fák napját? — Értesítés. — Darányi Ignác úr üdvözlése. — Az „Állatvédelem“-be szánt közlemények tárgyában.

Egy igazi madárparadicsom.

A Hawai-szigetcsoporttól északnyugatra, 1600 kilométernyire fekszik *Laysan* szigete. Hosszukás-kerekded alakjáról igazi korallszigetre ismerünk, középrészen a szokott féledes, félkeserűvízes tóval. A talaj enyhén emelkedik és legmagasabb pontján csak mintegy 15 méter tengerszín fölötti magasságot ér el. Ásásnál már csekély mélységben mindenütt vízre lehet bukkanni, de ez rendszeren zavaros és piszkos.

A szokott hajózási vonalaktól oly messzi esik ez a sziget, hogy csak kevesen jutottak hozzá, oda ellátogatni; de ezek azután szívélyes és hangos fogadtatásra

találnak a fehér *albatrosz*-ok részéről, melyek ott millió számban élnek és csak vajmi ritkán látnak idegen embert. Ilyenkor azután rikoltva, krárogva jelzik az idegen megérkezését s az egész madárnépség messze-hallhatólag üdvözlí inkább jóindulatu, mint kellemesen hangzó lármával a vendéget.

Amit azonban szemünk ott első pillantásra tekint, az csak elenyésző csekély része ennek a madárparadicsomnak. Milyen óriási lehet azoknak a békésen fészkelő madaraknak számösszege, melyek ott a felszínen és magában a talaj gödreiben is szeretettel és odaadással költenek.

Aki abban az előnyben részesült, hogy a kis

Laysan-szigetet a nagy óceánban személyesen megismerje, az azt mondja, hogy a látvány, melyet ez a megszámlálhatlan madársereg nyújt, valósággal megkapó. Mindazok, akik oda eljutottak, csodás dolgokat mesélnek a mintegy 12 □-kilométer nagyságu szigetről, ahol a madarak nem félnek az emberektől, hanem azok megérkezésekor nyugodtan ülve maradnak a fészkeiken és ahol a tojásokat talyigákban gyűjtik össze.

Ugy látszik, mintha a természet ezt a földdarabot bizonyos célra teremtette volna, mert itt minden madárfaj oly szigorú elszigeteltségben él magának, hogy még a fekete albatroszok sem akarnak együtt tanyázni fehér mostoha-testvéreikkel.

Az albatroszokon és a velük rokon tengerlakó madárfajokon kívül csak kevés lakója van Laysan szigetének. Egypár ember — többnyire japánok — kik csak az üzlet kedvéért tartózkodnak ezen a magányos szigeten. Csaknem kizárólag a tojásokból élnek és az itt évszázadok óta felhalmozódott madártrágyával kereskednek. Az odavetődött látogatónak ez az élet fölülte egyformának és lélekölőnek tűnik föl, de a sziget lakosai sorsukkal, úgy látszik, egészen meg vannak elégedve; legalább azt a benyomást keltik. A munka nem nehéz, sőt egészen kedélyes; napról-napra, évről-évre folyik a munka idegerősítő egyformaságban és így pereg ott le az élet békében, kényelmes lassúsággal és csöndben — eltekintve a madarak lármájától, melyek ott a nap tüzes hevében szorgalmasan tojnak és költenek.

Mint hogy azonban — dacára annak, hogy a frissen tojt tojások száma naponta ezrekre rug — az utolsó időben a tojásokban nagy apadás mutaikozott, a kormány azok eladását megtiltotta. Csak annyit szabad gyűjteni, amennyi a Laysan szigetén élő emberek élelmezéséhez szükséges.

A madaréleletet Laysan szigetén azonban nemcsak az albatroszok képviselik. Ezeken kívül még pelikánok, sirályok, trópusi égövi madarak és sok más faj is fészkel ott. Az albatroszok száma azonban ezeket összevéve is messze túlhaladja. A zoológusok *Dismedeia immutabilis* néven ismerik, míg a szigetbeliektől a kevésbbé hangzatos „gooney” nevet kapták.

Sajátságos illusztrálására szolgál a természet titokzatos berendezéseinek, hogy ez a két közeli rokon madárfaj oly éles elszigeteltségben él egymástól. Ha körutat teszünk ezen a kis szigeten, a két válfaj költőtelepét oly éles határvonallal látjuk elválasztva, hogy egy mérnök sem csinálhatta volna jobban. A fekete „gooney”-ek a sziget szélnek kitett oldalát választották települ, míg a szélmentes oldal sajátságos és örök módon a fehér albatroszoké. Miriádnyi ezeknek az állatoknak a száma, melyek sűrűn egymás mellett ülve, az egész láthatárt az ég pereméig elfoglalják. Messziről nézve, ez a fehér madarakkal ellepelt táj olyan, mint egy óceán fehér habfoslányokkal teli felülete.

A fekete albatroszok sokkal kisebb számban vannak; különben éppen olyan nagyok és testalkatuk is éppen olyan, mint fehér mostoha-testvéreiké.

A „gooney”-ek tulajdonképeni urai Laysan szigetének és az ő területük legjövödelmezőbb kincsébányája a „szorgalmas madárnép superfoszfát tartalma

emésztési termékeinek” az ez után törekvőre nézve. Minden időben látni embereket, kik a guáno-rétegeket leásva, a mezőgazdaság eme lényegét talyigákban továbbhordják. Bizonyos időközökben azután a milliókra menő tojásokat is összegyűjtik és elhordják. A japánok ezeket a tojásokat fölébe helyezik a nekik a Guano-Company-tól szállított minden élelmiszernek. Rizsszel keményre főzik és naponta élvezik a „tojást rizsszel”, vagy „rizst tojással”. Látnivaló, hogy az étlap Laysan-szigetén nem nagy változatosságot mutat és nem arra való, hogy az inyenceket egy utazásra ebbe a madárparadicsomba csalogassa.

Azonban ez az egyformasága a táplálkozásnak, úgy látszik, nem befolyásolja hátrányosan a sziget lakóinak egészségét, mert mind erőteljes, markos embernek benyomását teszik.

Sajátságos módon gyűjtik a tojásokat. A munkások egy körvonalat húznak, melynek területe körülbelül 40—50 ár és naponta összegyűjtik talyigában a tojásokat, míg a készlet elfogy. A szigeten keresztül sinpár fut, a tojásokat talyigákban odaviszik, átrakják nyitott teherkocsikra és raktárakba szállítják. A gőzmozdony szerepét azonban nem a tüzes vasparipa szolgáltatja, hanem egy becsületes, érdemes, különben meglehetősen álmos öszvér.

Sajátságos és csaknem érthetetlen a különben oly félénk albatroszok feltűnő szelidsége. Nem törődve a munkások jövés-menésével, a legnagyobb nyugalomban fészkelnek itt, tisztogatják a tollazatukat, anélkül, hogy a játszadozó gyerekek vagy az elrobogó szállítóvonat legkevésbbé is zavarná őket. Mihelyt egy ilyen tojástermő terület ki van aknázva, a munkások egy földterülettel odább helyezik munkásságuk színhelyét, amíg végtére ismét a kezdő területre érnek, melyet a madarak azalatt megint bőven ellátak tojásokkal.

Amily sűrűn be van lepve a föld felülete költő madarakkal, mégis fölteszik, hogy még tizszer annyi fészkel a föld színe alatt. Az egész sziget méhkasszerű üregekkel van tele, még pedig a *Nectris brevicaudus* nevű ausztráliai viharmadárnak a fészekodvaival. Az öreg madarak csak kevéssel naplemente előtt jönnek ki. A sötétség beálltával ismét felkeresik fészkeiket és a következő estig nem látni többé őket. Ezrével pusztulnak el minden éjszakán, mikor a fénytől csalogatva nekirepülnek a sziget világítótornya vastag üvegablakainak és holtra zuzódnak. De ezeknek hiányát a megmaradtak óriási sokaságában észre se lehet venni és a természet termékenysége csakhamar bőven pótolja azt. A fiókkák husa állítólag igen izletes és ezekkel Új-Seelandon át Ausztráliába nagy kereskedelmet üznek. Sőt a londoni piacot is ellátnak ilyenekkel. A fagyasztó kamrák életbeléptetése óta a hajókon és a világvárosok kikötőinek hűtőcsarnokaiban a vevő Sidney, Melbourne, vagy Londonban oly frissen kapja a viharmadárfiókkát, mintha csak aznap vágták volna le Laysanban.

Vadászható madarak is vannak Laysan szigetén és bár ez rájuk nézve valóságos paradicsom, de nem az egy igazi vadászra nézve. Itt nincs szüksége fegyverre, nem lövi a madarakat — legalább nincs rá szüksége, ha csak okvetlenül nem akarja — itt horgá-

szik rájok! Az eljárás épp oly egyszerű, mint biztos. Egy csomó madárhurkot kötnek az ebédlő ajtajához és néhány kenyérmorzsát szórnak a földre, ami után a madarak mohón kapnak. Ekkor a praktikus laysani sportsman meghuzza a zsinórt és egész csomó madarat fogott. Igazi horgászat, kedv és öröm nélkül, amit vadászaton egy jó lövés után éreznünk. És ezt a mértékletes élvezetet Laysan lakói csak nagyon ritkán engedik meg maguknak. Csak ha szükségét érzik a hustápláléknak, fognak ilyen módon egypár madarat; egyébként megelégszenek saját igényüket illetőleg tojásos rizszel — avagy rizs és tojással.

A tengeri és vad madarakon kívül többféle kanárimadár-faj is él a szigeten; némelyik rovarevő, másik magevő. De valamennyi oly szelid, hogy kalappal is meg lehet fogni őket. A rovarevő kanári idővel azonban igen alkalmatlanná válik, mert minden tartózkodás nélkül rátelepszik az ember fejére, kezére, vagy más-hová, ami eleinte örömet és meglepetést kelt, de később nagyon kellemetlenné válik.

A sziget madárvilágának sokfélesége sajátosság jelleget ad az ottani egész életnek. A madarak változatos tollazata és lármája szüntelen szín- és hangtívornyákat teremt s főleg ez utóbbiak inkább feltűnőek mint szépek. Valóságos madár-babylon.

A természet bölcsesége úgy rendezte be, hogy azoknak a madárfajoknak, melyek egymással jól megférnek és jó szomszédságot tartanak, költési ideje ugyanegy időszakba esik, mert különben gyilkosság és halál pusztítana közöttük, míg ilyenkor békés barátságban költenek egymás mellett.

Igy sokszor lehet látni vihardadár-fészkeket az albatroszok költőtelepeinek közvetlen közelében. Természetesen nem megy ez egészen alkalmi összetűzések nélkül. Nem is nagy ritkaság, hogy egy vihardadár és egy dudu ugyanegy halért veszekednek és még magasan a levegőben kezdik a párbajt, mely a legnagyobb elkeseredettséggel folyik, amíg a földre érnek. Az ilyen ellenségeskedés azután rendszeren az egyik fél halálával végződik.

A sziget növényzete csupán csak egy honos pálmafajból és mindenféle, Indiából és Ausztriából ide be-telepített erőteljes fűneműekből áll. A lombozat hiánya miatt az egész táj egyhangu, azonban ezáltal még kifejezettebbé válik a vidék egységes karaktere. A munkások kunyhóin és a gyér pálmákon kívül semmi sincs, ami a perzselő napsugarak ellen némi védelmet nyújtana.

Ennek a paradicsomi madárvilágnak a legnagyobb veszedelme a tojások eddig esztelenül folytatott összegyűjtésében rejlik. Azért az Egyesült-Államok kormányának ama rendelete hálás üdvözlésre talált, mely a guáno-gyűjtésre engedélyt nyert társulatoknak kötelességévé teszi, csak annyi tojást fölszedni, amennyi embereiknek élelmezéséhez szükséges. Ily módon a sziget nemcsak a madarak paradicsomkertje, de egyszersmind az ornithologusok Mekkája is fog maradni.

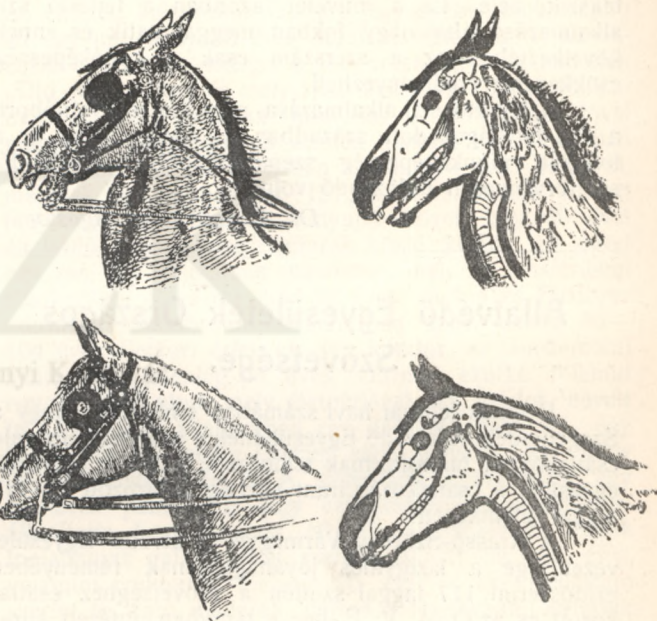
L. O.

A fejtartó szij alkalmazásáról.

Négy képpel.

A fejtartó szij alkalmazása egyike azoknak az állatkinzásoknak, melyekről igen gyakran, de úgy látszik még sem *eléggé* gyakran esik szó a különböző szakfolyóiratokban.

A mellékelt ábrán, melyet a „Deutsche Landwirtschaftliche Tierzucht“ után közlünk, szembeötlő módon tűnik fel az az ártalmas hatás, melyet a fejtartó szij a ló nyakának és toroktájának bonctani szerkezete alapján az állat egészségi állapotára, de tetszetős külsejére is gyakorol. Észrevehető ebből egyszersmind az is, hogy milyen könnyelmű megfontolatlanságot, mondhatnánk esztelenséget követ el az, aki a ló nyakának, nyaka tartásának természetes görbületét, szépségét, ennek a szijnak az alkalmazásával akarja javítani.

A ló nyaka a fejtartó szij alkalmazása által rendellenes, szépnek épen nem nevezhető, merev helyzetbe jut, másrészt pedig a fej, nyak és részben a törzs izmainak tulfeszítése következtében munkaképessége is tetemesen befolyásoltatik. Az elülső testrészt állandóan merev tartása miatt a ló járása bizonytalanra válik, különösen azokban az esetekben, amelyekben még rosszul alkalmazott szemellenzőkkel is akadályozzák a szem szabad tekintetét. Ha a fejtartó szijjal felkantározott lovak elesnek, csaknem minden alkalommal fejüket sebzik meg, miután nevezett szij első sorban ennek szabad mozgását, kitérését teszi lehetetlenné. A tarkónak sajátosságosan felfelé irányuló tartását, a nyaknak ellentétes irányban való görbítését, az állcsucsok a torok felé való folytonos közelítését a legtöbb ló nem képes elviselni, hanem ennek következménye képen igen gyakran észlelhető, hogy fájdalmas, görcsös vonaglás lép fel, fejüket

többször rázzák, a kellemetlen, fájdalmat okozó kényszereszköztől megszabadítani törekednek. A fejtartó szij tulerős megfeszítése alkalmával a már említett káros behatás mellett a bőr alatt elég felületesen helyeződő arcideg (nervus facialis) és ennek egyes ágai fokozott nyomás alá kerülnek, miáltal ennek az idegnek hűdéses állapota, az arcizmok, ajkak, orrszárnyak, sőt a szemhéjak és fülek izmainak bénult, tehetetlen állapota jöhet létre. Gyakori következménye továbbá a fejtartó szij tartós alkalmazásának az u. n. szarvasnyak és a csillagvizsgáló fejtartás, melyek mint súlyos szépséghibák is, az állat értékét nagy fokban leszállítják.

Ha még egyes kivételes esetekben, luxus-lovaknál, a fejtartó szij alkalmazása talán megengedhető is, de nehéz ígás lovaknál semmi körülmények között sem volna szabad ezt megtűrni, miután tudvalevőleg a nehezebb teher vonása oly módon történik, hogy a ló testsúlyával, különösen pedig egész elülső testrészével, a szerszámba fekszik bele. Ez a művelet azonban a fejtartó szij alkalmazása által nagy fokban meggátoltatik és ennek következtében ez a szerszám csak a vonóképesség csökkenését eredményezheti.

A fejtartó szij alkalmazása, mint kóros divathóbort, a mai felvilágosodott században az állatvédelem, de a fokozott munkaképesség szempontjából is elvetendő, sőt törvényesen üldözendő volna.

Dr. Zimmermann Ágoston.

Állatvédő Egyesületek Országos Szövetsége.

E lapok február havi számában említettük, hogy a Szegezdvidéki Állatvédő Egyesületnek a szövetséghez való csatlakozása biztosítottnak tekinthető. Azóta a nevezett egyesület a csatlakozás iránt tényleg határozott és 119 taggal jelentkezett.

A Krassó-Szörény Vármegyei Állatvédő Egyesület vezetősége a közgyűlés jóváhagyásának reményében ezidőszent 117 taggal szintén a szövetséghez csatlakozott és az O. Á. V. E.-hez e tárgyban intézett átiratában annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a szövetséghez való csatlakozással kapcsolatban a tagoknak járó szakközlönyhöz az egyesület fölvirágzása és megszilárdulása ügyében nagy reményeket fűz.

A temesvári egyesület választmánya a közgyűlés jóváhagyásának fenntartásával végérvényesen határozta el a csatlakozást. Az egyesület érdemes titkára, dr. Tótkés István vármegyei aljegyző leveléből, melyben az említett értesítést közli, a következő tételt idézzük: „Kérjük legőszintébb elismerésünk és jókívánataink tiszteletteljes kifejezésének szives elfogadását az eszmének valóra váltása fölött, mert valóban mi is éreztük az országos szervezés szükségességét, tudjuk méltatni annak más kulturszövetségekből ismert fontosságát, s hozzá a magyar állatvédelem ügyében buzgón táplált legszebb reményeinket fűzzük!”

Az Országos Állatvédő Egyesület közgyűlése és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének nagygyűlése.

Az Országos Állatvédő Egyesület május hó 3-án tartja meg rendes évi közgyűlését, mely alkalommal egyuttal és egyidőben a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége fogja első és egyuttal alakuló nagygyűlését megtartani.

Ez a kettős gyűlés, melyre a szövetséghez csatlakozott egyesületek, illetőleg ezek képviselői külön meghívót fognak kapni, az O. Á. V. E. választmányának határozata értelmében a következő napirenddel fog megtartatni:

1. Elnöki megnyitó; üdvözlése az alapítóknak; a földmívelésügyi miniszter üdvözlő iratának felolvasása.
2. Titkár felolvassa a küldöttek és vendégek névsorát.
3. Titkár vázolja az Országos Állatvédő Egyesület 25 évi működését.

4. Tiszteletbeli tagok választása iránt az O. Á. V. E. választmányának indítványa.

5. Elnök bejelenti a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének létrejöttét. A szövetség megalakulásának kimondása.

6. A szövetség alapszabályainak tárgyalása.

7. Az Országos Állatvédő Egyesület alapszabályainak módosítása és kiegészítése.

8. Pénztáros bemutatja az O. Á. V. E. 1907. évi pénzkezelésének kimutatását és a vagyonmérleget.

9. Számvizsgáló bizottság jelentése.

10. Az O. Á. V. E. 1908. évi költségvetése.

11. Kilépés által megürült 18 és halálozás és elköltözés által megürült 2 választmányi hely betöltése.

Az O. Á. V. E.-t a szövetségi nagygyűlésben képviselő 20 tag választása.

Három számvizsgáló bizottsági tag választása.

A közgyűlést egy rövid választmányi ülés fogja megelőzni, melyre a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek, illetőleg azok képviselői szintén meg fognak hivatni, hogy e közös választmányi ülésen a szövetségi alapszabályok és egyéb, a szövetséget érdeklő pontok az együttes közgyűlés előkészítésekképpen tárgyalhatók legyenek.

Az Országos Állatvédő Egyesület.

Állatok világa.

A fehér egerek a hadi tengerészet szolgálatában. Egy angol folyóirat szerint a hadi tengerészetnek vízszíne alatt járó minden hajóján három fehér egér is tárgya az élő leltárnak és mint rendes felszerelési kellék a hajókönyvekben is szerepel. Az egerek szolgálatátétele azon tulajdonságukon alapul, hogy mindenféle gázok megérzése tekintetében rendkívül fogékonyak. A vízszin alatt járó hajókon alkalmazott Gazolintanknak nevezett tartányokból néha gázok nyomulnak ki, melyek rend-

kivüli veszélynek lehetnek okozói. Nagy érdeket képez tehát az, hogy e gázok legparányibb kinyomulása a szükséges intézkedések foganatosíthatása végett rögtön megállapítható legyen. A vizsine alatt járó hajók első szerkesztője, az amerikai Holland ismerve a fehér egerek említett sajátságát, ezeket használta fel a kinyomuló gázok ellenőrzésére. Az angol hajókon a fehér egereknek heti egy shilling zsold jár ki, mely a matrózok közt osztatik szét, akik a legnagyobb figyelemmel és gyöngédséggel etetik. A fehér egerek kis kalitkában tartatnak, mely a tartányok közelében van elhelyezve. Ha a hajó utban van, a fehér egerek magaviselete utközben állandó megfigyelés tárgyát képezi és az egerek nyugtalankodása és cincogása figyelmeztetést képez arra nézve, hogy a tartányok azonnal beható vizsgálat alá vétessenek.

—yi—

Fejős cethalak. Természetesen csakis egy amerikai fejben keletkezhetett az az eszme, hogy a cethalak tejét hasznosítsa. Egy francia folyóirat szerint az amerikai (ki és hol? nincs megnevezve) egy öblöt készített el magának, melyet egy keskeny csatornával kötött össze a tengerrel. A csatorna egy erős fémszilippel volt elzárható. Egy kis hajóraj segítségével sikerült tiz cethalat a csatornába és innen az elzárt öblbe terelni és szoritani. A cethalak táplálása céljából a zárt öbl partjának egyik részén nagy mennyiségben helyezte el a cethalak által kedvelt tengervízi növényeket, algákat stb. Egy hónap leforgása alatt a cethalak megszokták, hogy naponként pontos időben jelentkezzenek az etetésre. A cethalak megszokták a vállalkozó hangját és fütttyentését is, és hallgattak arra a névre is, melyen őket szólította. Az amerikai vagy hatvan ember segítségével fejei a cethalakat, melyek teje caseine-ban felette gazdag. Az eléggé hihetetlennek hangzó közleményért a felelősség Ivane des Varennes urat terheli, aki a *Revue des Animaux* 1907. júniusi számában regéli a fentieket.

— yi —

Törpe lovak. Angliában a vagyonos családok otthonában mindinkább növekedő kedveltségnek örvendenek az izlandi törpe lovak, melyek nem nagyobbak egy újfundlandi kutyánál. Ezek a törpe lovak az előkelő házakban a gyermekek játszótársát vagy játékszerét képezik és a lakosztály minden részében még a szalomban is láthatók a gyermekek társaságában. Az ily lovak ára rendszerint 350—400 korona között váltakozik. Ezek a lovak kifogástalan szelid természettel bírnak és magától értetődleg nem vasaltatnak.

m. i.

Madárfészkek a levélszekrényben. Egy francia lap legújabb számában a következőket olvassuk: A walesi hercegség egy kisebb községében panaszok merültek fel aziránt, hogy a távolabb eső postaszekrénybe dobott levelek valami ok miatt nem jutnak el rendeltetési helyükre. A sűrű panasz folytán a postaigazgatóság vizsgálatot rendelt el. A kiküldött, legnagyobb meglepetésére, azt konstataálta, hogy a felhalmozódott levelek között a szekrényben egy ökörszem pár ütött tanyát, ott épített fészket annak belsejében, s a fészekben hat parányi tojás volt. A levélkiszedő hanyagsága ekként nyilvánvalóvá lett s a büntetést nem is kerülte ki, az ökörszem pár tojásainak azonban a falu kérésére

a postaigazgatóság megkegyelmezett annyiban, hogy ott hagyta azt a fiókák szárnyrakerüléseig s csak aztán engedte meg a szekrény kitisztítását és használatba vételét.

Mo.

A madarak életének tartama. Az a kérdés, hogy a különböző fajta madarak minő életkort érhetnek el, természetesen alig állapítható meg biztossággal. Bár a fogságban élő madarak a természetes életviszonyoktól eltérő életmód mellett a különböző fajok szerint hol korábban pusztulnak el, hol pedig nagyobb kort érnek el mint a szabadságban, a természetes életviszonyoktól mégis a fogságban élő madarak élettartamának megfigyelésére alapították adataikat. Ezt tette *J. H. Gurney* angol szaktudós is, kinek adatai közül a *Berliner Tagblatt* nyomán a következőket emlíjtük meg: Gurney egy sárga bóbítás kakaduról megállapíthatta, hogy 81 éves életkort ért el. G. említést tesz három más papagályról is, mely 93, 102 és 120 éves életkort ért volna el, de ezért az adatokat nem tartja kifogástalanoknak. Az említett kakaduhoz Gurney jegyzékében legközelebb áll egy lud, mely 80 éves korában öletett le. (!) Következik egy hatyu, melyet a londoniak igen jól ismertek „Old Jak” néven és mely 1840-ben a „St. James Park”-ban 72 éves korában mult ki. A hatyuknak jóval magasabb életkoráról is vannak adatok. Így Alkmarban Amsterdam mellett 1675-ben egy hatyu mult volna ki, melynek nyakán egy az 1573-iki évszámmal ellátott fémkarika volt. Gurney hatyuját követi egy 69 évet élt holló. A ragadozó madarak közül kiválik 56 évvel egy sas, egy *Helotarsus ecaudatus*, mely az amsterdami állatkertben él és ma már 58 éves. Brehm és Fitzinger szerint a schönbrunni állatkertben szirti sasok 86—104 éves életkort értek el. Egy kondor az amsterdami állatkertben jelenleg 56 éves. Gurney ezután főlemli egy 71 éves uhut, mely életpárjával 93 utódot nevelt fel. A londoni állatkertben egy daru 40 évet élt, egy fekete golyáról pedig Gurney atyja jegyezte fel, hogy 30 éves életkort ért el. A rotterdami állatkertben egy 45 éves pelikán él. Egy ezüstsírályról Gurney megállapította, hogy 44 évig élt. G. jegyzékében adatok foglaltatnak galambokról, melyek 30, 33, 35, 40 évig, valamint tyukokról, melyek 50 évig éltek. Bechstein szerint az apró madarak, persze a fogságban tartottak körül tett megfigyelések nyomán, a következők kort érik el: a fülemile 15—24 év, pacsirta 24 év, tengelice 23 év, rigó 17 év, mezei pacsirta 14 év. Kanári madarak 12—18 évet érhetnek el, gondos ápolás mellett.

m. i.

Füvet evő kutyák. Egy német folyóirat német alaposággal hosszadalmasan tárgyalja a kutyáknak füvel való táplálkozását és elmondja, hogy a kutya, mely rendszeren hullal és hasonlókkal táplálkozik vagy tartatik, néha mohón nekiesik a fűnek, és ilyenkor rendes táplálékát, sőt kedvenc falatjait is megveti. Az értekező elmondja továbbá, hogy a fűevés okait mindeddig nem sikerült alaposan kikutatni, ellenben egész Németországban századok óta az a hit vagy babona van általánosan elterjedve, hogy a kutyák fűevése esős időjárás közeledtét jelenti. Az értekező kutatván e jelenség valódi okait, mindenek előtt reámutat arra, hogy a kutya

éppen nem tekinthető föltétlenül hussal táplálkozó állatnak. Az értekező azt állítja, hogy oly kutyák, melyek oly tartásban részesülhetnek, hogy növényi táplálékhoz nem juthatnak, ezt ösztönüknél fogva a fűevéssel pótolják. Az ilyen kutyák a legfinomabb, leglágyabb és legnedvdusabb fűszálakat keresik és eszegetik, lehet mondani szó szerint legelésznek. Másképp áll a dolog, ha a kutya éles szélű fűveket pl. perjét keresgél és eszeget. Ez csálhatatlan jele annak, hogy a kutya emésztőszerveiben valami zavar van. A kutya ezeket a fűveket ösztönszerűleg azért eszi, hogy hányást idézzenek elő, melynek nyomán a gyomrába jutott emésztetlen anyagoktól megszabadul.

— yi —

SZEMLE.

A veszett eb által megmart egyének gyógyítási költségei. A „Tierärztliche Rundschau“ szerint a szileziai Münsterberg városában egy veszett kutya 20 egyént mart meg, akik a hatóság felszólítására a boroszlói egészségügyi intézetben védőoltás alá vétettek. Az intézet 21 napon át díj nélkül kezelte őket, de mivel ez idő alatt ellátásra magányosoknál voltak elhelyezve, az ellátási költségek megfizetésére lettek mindnyájan fölszólítva, mely költségeket a boroszlói intézet fizette, illetőleg előlegezte a szállásadóknak. A gyógyultak vonakodtak a díjakat megfizetni és így a hatóságnak kellett döntenie. A közigazgatási hatóság hivatkozással arra, hogy az oltás nem foglaltatik a törvényben felsorolt rendszabályok között, kijelentette, hogy ez az oltás ugy tekintendő, mint minden egyéb orvosi kezelés és így az illetőknek a hatósági segélyre igényük nincsen, hanem első sorban a betegnek kell az orvosi kezeléssel járó minden költséget viselnie. Ha pedig ezeket nem bírja, akkor a szegénysorsuak irányában a község részéről fennálló általános kötelezettségek alkalmazandók. A költségekkel sujtottak közül hatan a kutya tulajdonosát perelték és a münsterbergi bíróság megítélte nekik a költségeket. Ez ítéletet azonban a vádlott megfélebbzte.

—yi—

Tudós ló 150 év előtt. A bölcs rabbi Akiba mondasának igazságáról győz meg a következő, a Haarlensche Courant-nak 1755. évi 26-ik számában megjelent apróság: „Közhirre tétetik, hogy Harlemben, mise után a nagy fakapu előtt egy magyar lovat fognak mutogatni, mely többek között a következő művészetekhez ért: köszönti ugy az urakat, mint a hölgyeket; ismeri a pénzt; ki tudja fejezni, hogy mennyi időt mutat az óra; ismeri az ábécét; tud kártyázni; tud számolni; meghatározza, hogy a társaság egyes tagjai milyen idősök; megkülönbözteti a nőt a férfitől; ismeri a színeket; ismeri a kalendáriumot és megmondja, hogy milyen nap van ma; tudja, hogy hány gomb van kinek-kinek a kabátján; kockázik egy üveg borba bárkivel és mert a játkszmát mindig megnyeri, a végén a társaság egészségére kiüriti az üveg bort; ha azt mondják neki, hogy besorozzák katonának, sántítani kezd; ha azt mondják, hogy el kell hagynia a császárt és a töröknek kell szolgálnia, lefekszik és halottnak tettei magát, stb. stb.“

Hussal táplálkozó lovak. A „Berliner Tagblatt“ egyik cikkében Eduard Mygind saját tapasztalása nyomán előadja, hogy a keleten, nevezetesen Szudánban reájött arra, hogy az angol hadseregnek ételmezésére huféléket szállító lovak hajtói reászoktatták a lovakat arra, hogy hushulladékokat is egyenek. Ezek a lovak feltűntek azáltal, hogy kinézésük jóval teltebb és egészségesebb, szőrözetük fényesebb, temperamentumuk tüzesebb volt. Hasonlót tapasztalt Mygind a konstantinápolyi mészárosok lovainál. Mohamed vallásának követői véteknak tartják azt, ha az állatnak más táplálékot nyujtanak, mint amilyet Allah nekik rendelt és azért csak lopva kedveznek hussal lovaiknak és ezt lehetőleg titokban tartják. Mygind az előadottakat annál figyelemre méltóbbaknak tartja, mert a ló természeténél fogva valószínűsége ellenszenvvel viseltetik a nyers hus, a vér és ezek szaga iránt, és még oly edényből is vonakodik az itatást elfogadni, melynek hus- vagy vérszaga van. Mygind feleleveníti azt a körülményt, hogy a kocsisok számítván a lónak a hus ellen való averziójára, a harapós lovak fogaihoz nyers hust dörgölgetnek, minek folytán a ló attól annyira megundorodik, hogy állítólag soha többé nem kap más után, mint rendes takarmánya után.

—yi—

Wagner Richard kutyájáról Wurmband-Stuppach Stefánia grófnő a bécsi „Tierfreund“ című folyóiratban többek között a következőket közli: Wagnernek, midőn Magdeburgban még meglehetősen szorult viszonyok között zenekarigazgató volt, egy uszár volt hű barátja és vigasztalója. A kutya követte gazdáját a zenekarba is, de mikor onnan túl hangos kritikája miatt száműzetett, gazdáját hűségesen megvárta a művészek kis ajtajánál, hogy hazakisérhesse. Wagner Richard tudvalólag mondhatni vakmerő hegymászó volt. Midőn egy izben a „sächsische Schweiz“-nak elnevezett kies hegyvidéken egy veszélyes meredeken felkapaszkodott, hű kutyáját a lezuhanás veszélyétől féltette és hogy visszatartsa attól, hogy őt kövesse, odadobta zsebkendőjét, hogy azt őrizze. A kutya rövid megfontolás után sietve gödröt vajt és abban a zsebkendőt elföldelve gazdája után igyekezett és így megfelelt gazdája parancsának, de saját ösztönének is.

m—y l—r

Élőállatok szállítása Svájcban. Az állatok vasuton való szállítása még akkor is, ha a szabályok megtartatnak, több-kevesebb állatkinzással jár. Azért kívánatos, hogy legalább a legszükségesebb szabályok megtartása felett az állatvédelem iránt érzékkel bíró hatóság örködjék. A Gotthard vasutársaság állatkinzás miatt 100 frank bírság lefizetésére ítéltetett. A vasut mintegy 4000 tyukfélélt szállított Olaszországból Baselbe. A kocsiban a kellő levegőről és szellőztetésről nem történt elegendő gondoskodás, úgy hogy 918 tyuk utközben elpusztult. Panaszos a baseli rendőrség volt, mely állatvédelem szempontjából tette szóvá az esetet.

—yi—

Kutyák alkalmazása villamos berendezéseknél. Az „Année Electrique“ című szaklapban Henri de Parville érdekesen ismerteti a kutyáknak a villamossági vállalatok által eszközölt munkálatoknál való alkalmazását. A mindennapi folyó munkálatok közé sorozható az, midőn a szűk és tekervényes csőhálózatokba vezetéseket

kell lefektetni. Egy-két cukor darab segítségével biztatott kutyák a legnagyobb ügyességgel bujtatják keresztül a hálózaton a zsinórt, melynek segítségével azután a munkások a kábeleket vonszolják helyükre. A „Crompton“ angol villamos vállalat e célra kis terrier-eket alkalmaz, melyek között egy kivált nagy sikereket ért el, amennyiben Londonban, Liverpoolban és Brighthonban több ezernyi kilométerre terjedő kábelek lefektetésénél működött közre.

m. i.

VEGYESEK.

A Madarak és Fák Napja. E lapok márciusi számában felkértük első sorban a néptanítók és néptanítónők figyelmét a Madarak és Fák Napjának minél méltóbb megünneplésére. Felhívásunkban említést tettünk azoknak a kiadványoknak címeiről, melyeknek díj nélkül való átengedésével az Országos Állatvédő Egyesület a néptanítók és néptanítónők feladatát könnyíteni törekedik.

Ezuttal csak azt kívánjuk az érdekeltek tudomására hozni, hogy mindazoktól a néptanítóktól és néptanítónőktől, akik a Madarak és Fák Napját, e valóban szép intézményhez méltó módon ünneplik meg, szívesen veszünk és fogadunk el az ünnepély lefolyásáról szóló jelentéseket, hogy azokat közlönyünkben ismertessük. Már ezuttal azonban ki kell jelentenünk, hogy bármennyire óhajtanók, hogy az ily jelentések minél nagyobb számban és minél teljesebb részletességgel tételjenek közzé és jutnának a nagy közönség tudomására: mégis, figyelembe véve szakközlönyünk korlátolt térfogatát és sok oldalról történt igénybevételét, a beérkező jelentéseknek csak egy részéről és csakis kivonatos ismertető modorban emlékezhetünk meg.

Az Országos Állatvédő Egyesület elnöksége.

Az utcaburkolatok minősége igen jelentékeny befolyással van a lovak esésére. Leipzigban nyilvántartást vezet a rendőrség arról, hogy a lovak a különböző utcaburkolatokon minő arányban vannak kitéve az esésnek. A több éven át vezetett feljegyzések szerint a lovakra nézve legkevésbé veszedelmes természetesen a makadamburkolat. Ha ezt, illetőleg a lovak esésének arányszámát a makadamburkolaton 1-gyel jelezzük, akkor az esések aránya a statisztikai adatok alapján a többi fajta burkolatokon a következő: kőburkolat 3·6, cement-makadam 22·8, faburkolat 153, aszfalt 264. Összehasonlítva a kőburkolatot az aszfalttal, kitetszik, hogy az aszfalt 73-szor veszedelmesebb, mint a kőburkolat. Miből az az állatvédő rendszabály következik, hogy a lovakat megfelelően kell vasalni és az aszfaltot homokkal beszórni.

—yi—

Kutyák hibás szemei. Egyébként csinos kutya is száználmas látványt nyújt, ha szeme csipás. A gyógykezelés egyszerű. A szemet 3%-os bórodattal megmossuk, megszárogatjuk, s a szemzugba egy gombostűfejnyit kenünk a következő összetételű kenőcsből:

Rp. Bismuth. tribrom. phenyl 1,0 gr.

Vaselin alb. puriss. 19,0 gr.

M. F. Ungt.

č

Természeti gyógymód az állatok számára. Caesar Rhan Berlinben egy klinikát állított fel, ahol beteg lovak és kutyák a természeti gyógymód szerint kezeltetnek.

A ludak és kacsák kopasztásánál arra ügyeljünk, hogy az állatokat sem tulkorán, sem tulsokat ne kopasszuk. Ha egy hastollat kihuzunk, nem szabad vérnek mutatkozni, mert a nehezen téphető tollak erős szakos kitépése az állatoknak felesleges fájdalmat okoz, míg ellenben a már érett tollak kitépését az állat fájdalom nélkül látszik tűrni.

Hangyatojások frissen tarthatók, ha egy száraz, hűvös pincében szitára helyezzük. Ha a hangya-bábok vagy tojások megfeketedni kezdenek, akkor forró vízzel öntjük és a hangyatojásokat a szitán széttergetve a napfényre állítjuk. Etetésre való használat előtt a megelőző estén ismét forró vizet öntünk a hangyatojásokra és azokat másnap száraz állapotban adjuk a madaraknak.

Vizben szűkölködő libalegelők. Az olyan legelőkön, melyeken víz nem található, a ludak kivált forró nyári napokon rendkívül szenvednek és azért víz nélkül való legelőkön ludak legeltetése állatkinzásnak mondható.

Lovak itatása. A „Landw. Zentral-Anzeiger“ című folyóiratnak a fenti tárgyról szóló fejtegetéseiből a következőket közöljük: A lovakat rendszerint háromszor napjában itatják. Némelyek etetés előtt, mások etetés után vagy közben itatnak. A vélelem az, hogy mindegyik eljárás megfelelő, ha már azt a ló megszokta. Az etetés előtt vagy közben való itatás nem ajánlatos, mert az emésztést megnehezíti. A nevezett folyóirat leghelyesebbnek tartja, ha a lovak a száraz takarmány vagy szecska után és a zabadagolás előtt kapnak vizet és utólag másodszor is egy keveset. Nehezen emészthető abrakfélék, pl. hüvelyesvetemények etetése esetében az itatás körül nagy elővigyázat szükséges, mert az említett anyagok gyakran veszélyessé válható felfuvódást idéznek elő. A mondott tápszerek etetésénél ajánlatos az etetés előtt való itatás, etetés után pedig legalább 2 óráig ne itassunk.

HIREK.

A Madarak és Fák Napja Félben (Pozsony vm.) Redl István kántortanítónak a pozsonyi Toldy-körhöz intézett leveléből értesülünk, hogy a féli földbirtokos, Rovara Frigyes, kit országszerte kiváló gazdasági szaktekinélynek ismerünk, a Madarak és Fák Napja méltó megünneplésének lelkes pártfogója és az intézmény létrejötté óta évenként annyi gyümölcsfa-csemetét adományoz, hogy minden iskolás gyermek legalább egy-egy fát ültethessen el. Mostanában pedig a nevezett földbirtokos a Madarak és Fák Napja alkalmából az ő költségén beszerzett mesterséges fészkelő odukat készül a gyermekek közt kiosztani.

A madárvédelem kérdése Pozsonyban. A Toldy-kör szociálpedagógiai irányú előadásokat és vita-estéket rendez, melyek közül a március hó 29-én tartott a Madarak és Fák Napja tárgyalásának volt szánva. A vita tárgyát Seidl Sándor állami polgári iskolai tanár adta

elő, ki nagy utánjárást és szakértelmet tanusító modorban fejtegette a madarak védelmét és a madarak napjának megünneplését. Előadó a madarak védelmét illetőleg legtöbbet vár a társadalomtól és iskolától. Részletesen fejtegette főképen a tanítókra e részben háramló feladatokat. Lelkesen ajánlotta a Madarak és Fák Napjának megtartását, melyet egy iskolai ünnepség keretében tart megoldandónak. E tárgynál szót emelt dr. Kováts Lajos, a madárvédelem buzgó apostola és hangsúlyozta, hogy több gyakorlati részt öhajt a Madarak és Fák Napjának megünneplésébe belevinni. Kirándulással, a természet közvetlen szemléltetésével szerinte több sikert lehet elérni, mint egy, az iskolai teremben tartott elméletszerű ünnepséggel. A vitaest befejezésével dr. Kováts Lajos indítványára üdvözlő táviratot intéztek gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, mint ki a Madarak és Fák Napjának a népiskolákban való rendszeresítésével „a nevelésügynek rendkívüli szolgálatot tett. Mert a fák és madarak megkedveltetése, a természet iránti vonzalom, az állatok iránti könyörületesség ébresztése gyermekeink lelkében a legnemesebb érzelmet, az emberszeretetet fogják felkelteni, táplálni és erősíteni.“

Madárvédelmi intézkedések készülöben Kecskeméten.

A közigazgatási bizottságban a Madarak és Fák Napjáról szóló vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet tárgyalásának alkalmából több tag előadta azon szomorú tapasztalatait, hogy a népiskolákba, de kiváltképen a középiskolák alsóbb osztályaiba járó tanulók flaubert-puskákkal a város környékén levő területekre rendszeresen kijárnak és ott az énekes és egyéb hasznos madarakat tömegesen lövöldözik, illetve pusztítják és amellet, hogy a gyümölcsstermelő lakosságnak érzékeny kárt okoznak, a járó-kelők biztonságát is veszélyeztetik. Ezért a közigazgatási bizottság időszerűnek tartotta egy szabályrendeletnek a mihamarábbi megalkotását, amely szabályrendelet értelmében a flaubert-puskával vagy parittyával (gummi-puska) lövöldöző kiskoru gyermekek ezen tényeért a szülők lennének felelősségre vonandók és büntetendők. A közigazgatási bizottság akként határozott, hogy felhivta a városi tanácsot, hogy a madarak irtásának meggátlására vonatkozó leghatásosabb intézkedéseket tartalmazó rendeletet készítsen és azt a közigazgatási bizottságnak mutassa be.

A gyümölcsfákat károsító hernyók irtása érdekében a földmivelésügyi miniszter megújította az 1906. évi november hó 23-án 85075—VII. A. sz. a. kiadott rendeletét. Ez alkalmából mivel a hernyókat a madarak minden emberi erőnél nagyobb mérvben pusztíthatják s így a hasznos madarak kímélése, hernyók és a kártékony rovarok elleni védekezésben jelentékeny eredményt biztosíthat, a földmivelésügyi miniszter felhívja a törvényhatóságokat arra, hogy a hasznos állatok és madarak oltalmazása érdekében 1901. évi március hó 18-án 24655. sz. a. kiadott rendelete foganatosításáról gondoskodjanak.

Az egész ország jólétére nézve felette üdvös dolog volna, ha a nagyközönség a földmivelésügyi miniszternek idézett bölcs szavait jelentőségük szerint értékelné és megszívlelné.

Személyi hírek. *Osztóics* Mihály urat, az O. Á. V. E. köztisztviselőben és szeretetben álló alelnökét sulyos vesztesség érte, édes testvérének, *Osztóics* Miklósnak márc. 27-én történt elhunytával. — *Sajó* Károly tanár ur, az O. Á. V. E. választmányi tagja sulyos gyászt és vesztességet szenvedett nemeslelkű nejeének sz. *Kvassay* Ilonának március hó 7-én történt váratlan elhunytával. Oszinte részvétellel emlékezünk meg az ügybarátainkat ért gászról.

Vajda Ödön zirci apát üdvözlése. Szentgotthárd és Vidéke Állatvédő Egyesülete védőjét, *Vajda Ödön* zirci apát márc. hó 10-én sürgönyileg üdvözölte azon alkalommal, hogy Ő Felsője az ő félszázados áldásos papi és kulturális működésének elismeréséül a főrendiház tagjává kinevezte. Az új főrend március hó 12-én a következő levéllel válaszolt:

„Tekintetes Elnökség! Jóleső örömmel vettem a tek. Elnökségnek szives megemlékezését és kifejezett jókívánatait abból az alkalomból, hogy a legmagasabb királyi kegy, méltányolva csekélységem félszázados pap és kulturális működését, engem és személyemben rendemet kitüntetni méltóztatott. Legyen meggyőződve a tek. Elnökség, hogy amily buzgalommal és odaadással iparkodtam előmozdítani „Szentgotthárd és Vidéke Állatvédő Egyesülete“ érdekeit a multban, époly buzgalommal és odaadással fogom a jövőben is, annyival inkább, mert a magas kitüntetés ösztönül és buzdításul szolgál nekem arra, hogy életemnek még hátralévő és már-már megszámolt napjait is egyházzal és édes hazám javának előmozdítására szenteljem.

Megtisztelő figyelméért a tek. Elnökségnek szívből fakadó halás köszönetet mondva és magamat továbbra is nagyrabecsült jóindulatába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel
Vajda Ödön, zirci apát.

IRODALOM.

„**Madaraink védelme.**“ Iskolai tanítás céljára írta *Kerekes József*, kecskeméti népiskolai felügyelő igazgató. 24. oldal. Ára 40 fillér. Megrendelhető szerzőnél.

Azon apróbb, madaraink védelmét tárgyaló munkák között, melyek utóbbi időben napvilágot láttak, méltó helyet foglal el az itt szóban forgó.

Szerző nemcsak a gyermekvilágot, hanem a madárvilágot is jól ismeri s igen talpraesetten, tömören tudja ez utóbbit az előbbivel megismertetni és megkedveltetni. Művét „a madarak és fák napja“ ünnepélyének megülésére tájékoztatónak szánta s tanítótársai figyelmébe ajánlja.

Néhány hasznos madarat ismertet a gyermekekhez szólva, vonzóan, röviden. Így a vetési varjút, fecskét, fűrjet, pacsirtát, cinkét, baglyot, stb. Szól madáretetők és fészkelők alkalmazásáról is és adatokat tár a gyermekek elé a madarak világából, tudnivalókat azok védelméről általában s hatni igyekszik sok szép és jó példával a gyermekek lelkületére általában és az állatvédelem szempontjából különösen is.

Lelkes kis mű, érdemes elolvasni és meríteni is belőle követendő példát.

„Madárvédelem“ III-ik és utolsó rész. „Madárvédelmi mintatelepek“ alcimtel. 28 oldal. Irta: dr. Fromm Géza. Ára a két előző füzettel együtt 2 korona 10 fillér. Megrendelhető szerzőnél, Ráckeven.

Szerző e művében előbbi madárvédelmi munkái kapcsán tájékoztat kíván nyújtani a gyakorlati kivitelhez. Ismertet egy-két hiresebb madárvédő telepet s hasonlók létesítésére buzdít. Szól a hasznos és káros állatok egymáshoz való viszonyáról; a madárvédelem szükségéről, hasznáról; a gyümölcs- és általában a növényvédelemről; a serdülő iskolás gyermekeknek ily értelemben való oktatásáról, neveléséről; kitanít a fészekodvokról, azok alkalmazásáról, a téli etetésről és mindezt igen vonzó modorban, sok kapcsolatos érdekes és értékes dologgal fűszerezi, úgy hogy művének e füzet a két előbbivel nemcsak kellemes olvasmányt nyújt, hanem sok tanulsággal gyarapítja még az ezen tárgyban jártasabb olvasó ismeretét is.

Nemesen érző, e dologban verzatus ember műve e három füzet, mely jelentékenyen hozzájárulhat hazánkban az idevágó ismeretek terjesztéséhez, az állat- s illetőleg madár- és növényvédelmi eszmék általánosításához, erre vonatkozó ok- és célszerű intézkedések és intézmények tételéhez s azért minél nagyobb elterjedését üdvösnek tartjuk és a művet megszerzésre méltónak ítéljük.

mo.

Egyesületi hírek.

Jelentés az O. Á. V. E. választmányi üléséről március 21-én.

Jelen voltak: Grimm Gusztáv és Osztóics Mihály alelnökök, K. Nagy Sándor tb. alelnök, Groder Kornélné, özv. Hangl Józsefné, Jaulusz Bernátné, özv. Kolosváry Károlyné, Köpöcsy Sándorné, Krizbay Mária, dr. Lieberman Emánuelné, özv. Schmidt Miklósné, Stuart Mária, dr. Harkányi József, Kakass Kálmán, Szeőke Béla, dr. Stern Adolf vál. tagok, Monostori Ágnes, Monostori Margit, özv. Pogáni Henrikné, Piazza Antal tagok, Monostori Károly titkár, Haensler Károly jegyző.

Távollétüket kimentették Benkes Ferencné és Nagy Jenő vál. tagok.

Monostori Károly titkár bejelentette, hogy az elnök gyengélkedése miatt meg nem jelenhetett, mire a jelenlevő alelnökök felkérésére Monostori Károly titkár foglalta el az elnöki széket és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri K. Nagy Sándor és dr. Stern Adolf urakat.

K. Nagy Sándor indítványára a választmány az elnökhöz intézett táviratban fejezte ki sajnálkozását és jókívánságait.

A titkári jelentésből kiemeljük a következőket:

„Mielőtt jelentésemet megtenném, egy örvendetes eseményt kell a t. választmány tudomására hoznom, mely egyesületünknek májusban megtartandó 25. évi fennállása ünnepélyével áll kapcsolatban.

Darányi Ignác földmívelési miniszter ur ő nagyméltósága, aki évek során át tudvalevőleg nagyszabású

és áldásthozó tevékenységgel növeli az országnak és népének anyagi erejét és jólétét és mindig készséggel méltányolja a társadalmi üdvös működésnek még oly szerény megnyilatkozását is, tudomást nyervén arról, hogy egyesületünk immár 25 éve működik, elnökünk-höz, Máday Izidorhoz leiratot intézett.*

E kegyes leiratért egyesületünk kifejezte háláját s meleg köszönetet mondott ő excellenciájának az egyesületet kiténtető és lekötözö figyelméért.

Méltóztassék ezt örvendetesen tudomásul venni és elhatározni, hogy az a jubiláris közgyűlésen első helyen előterjesztessék.

A mult évi december hóban az „Állatvédő Egyesületek Országos Szövetsége“ érdekében szétterjesztett körlevélben tüzetesen ismertetett akciónk maig örvendetes sikereknek lett kutfejvé.

Egyesületünk a szövetség létrejöttét véglegesen biztosítottnak tekinti s köteletségének tartja a jövő hónapban az egyesületek képviselőit alakuló közgyűlésre összehívni, hogy az az alakulást végérvényesen kimondja, a szervezeti szabályzatokat megállapítsa s a jövőbeli teendőkre nézve programot készítsen.

A szövetséghez csatlakozott egyesületek tagjai a most már közös szövetségi lap, az „Állatvédelem“ minden számát évi 70 fillér kedvezményes áron kapják kézhez.

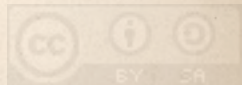
A lefolyt idő akcióihoz tartozik másodsorban az, hogy egyesületünk már előbb szétterjesztett „Vidéki állat- és madárvédő egyesületek alapszabály-mintája“ című kiadványához „Tájékoztató vidéki állat- és madárvédő egyesületek alapításában“ című vezérfonalat állított össze és terjeszt ingyen, hogy ekként ily egyesületek létrejövételét megkönnyítse és lehetőleg egyöntetívé is tegye. Bevonni törekszik természetesen ezen ezután alakulandó egyesületeket is az országos szövetségbe az ismertetett lapkedvezménynyel s minden egyéb rendelkezésre álló eszközzel is, melyek közül kiemelendőnek tartom azt, hogy segítségére van szakférfiak küldésével, kik a helyszínén szóban, előadásban is tájékoztatják az együletet alapítani szándékozókat.

A „Madarak és Fák Napja“ iránti érdeklődés országszerte terjedőben van s e nap megünneplése a tavasz beálltával bizonyára nagyobb dimenziókat öltend, mint tavaly. Elő fogja segíteni ennek terjedését és sikerét az egyesületünk által hirdetett pályázat díjnyertes műveinek ingyenes terjesztése is a tanítószög körében. Ez a mű a nyomdából már kikerült és szétküldetik.

Az egyesületünk „Ifjusági országos madárvédő liga“ nevű intézménye újabb hódításokat tett. Maig 38 ezeret meghaladó nyomtatványt küldtünk szét különféle tantestületeknek, más szóval ennyi iskolás gyermeket nyertünk meg lelkes tanítóink és tanítónőink segítségével a hasznos madarak védelmének. A fogadalmat tett e nagyszámú gyermek közül sokat az ügybarátok jelvénynyel ajándékoztak meg, sokan maguk adták össze filléreiket ily jelvényekért.

Ismeretes Gyermeknapunk, mely nemkülönb az állatvédelem érdekeit szolgálja s jelentékeny összeget juttat egyben a jótékony tanítói Eötvös-alapnak,

* Az „Állatvédelem“ f. évi első számában közzététett.

55.000 példányban állott rendelkezésünkre. Ebből elfogyott máig 53.000 példány. Kívánatos volna, hogy a gyermekvilág erkölcsi érzelmére oly jótékonyan ható és a tanítói jótékony alapnak is szolgálatot tevő ezen intézményünket minden ügybarát meleg pártfogására méltassa. Egy-egy ily könyvecske, mint jelentésekből látjuk, mérhetlen örömet okoz a gyermekeknek; jótékonyan hat azok lelkiületére; a madárvédő ligába tartozás felemelőleg hat rájuk, a Madarak és Fák Napja pedig kedvessége mellett mélyreható, oktató erejű is számukra. E három intézményről el lehet mondani, hogy máris hasznos nyomokat mutat s bizonyára nagy sikereket feltüntetővé lehet idővel, ha a hivatott tényezők nem lankadnak a munkában s munkatársakat, harcosokat toborzani, kitanítani s a küzdelemben belevinni igyekeznek.

Állatvédő házunk iránt a lefolyt időben csak mérsekelt volt az érdeklődés; megfordult abban ugyanis összesen 64 állat.

Mentőkocsinkat a lefolyt időben 40-szer vették igénybe díjtalanul állati balesetknél, felügyelőnk pedig 74 esetben járt el a legkülönbözőbb állatkinzási s azzal kapcsolatos dolgokban.

Lépéseket tettünk a székesfőváros t. tanácsánál az ebvédelem tárgyában. Ezek vonatkoznak a városháza udvarán tartatni szokott ebvások szabályozására vagy beszüntetésére és a vásárosokkal vidékről jövő s az embereket és a fővárosi ebeket veszélyeztető kutyák mikénti ellenőrzésére és kezelésére. Ezek közül a t. tanács az utóbbit szíves volt kérésünkhöz mérve, mint azt lapunkban már közöltük, rendeletileg elintézni, az ebvásár rendezése ügyében azonban intézkedések tételeinek szükségét ezidőszerint nem látta fenforogni.

A választmány a jelentést egyhangulag helyeslő tudomásul vette.

Haensler Károly pénztárosnak a lefolyt idő pénzkezeléséről szóló jelentése szerint a bevétel 11.569 05 korona, a kiadás 8883 63 korona volt. Tudomásul vétetett.

A mult egész évi pénzkezelésről szóló kimutatás szerint a bevétel 20.031 90 koronát, a kiadás 19 094 44 koronát tett ki. Az egyesület vagyonmérlege szerint az egyesület vagyona összesen 69.856 90 korona, mely összegből 44.757 04 korona az ingatlan (székház és felszerelés) értékére esik.

A választmány az 1907. évre vonatkozó pénztári kimutatásokat és vagyonmérleget a számvizsgáló-bizottsághoz utalta és a közgyűlés elé terjeszteni rendelte.

Haensler Károly pénztáros bemutatta az 1908. évi költségvetést, melyet a választmány elfogadott és a közgyűlés elé utalt.

Haensler Károly pénztárosnak a reá ruházott felügyelői teendőkről szóló jelentéséből kitűnik, hogy 114 napon át 362 esetben járt el. A pénztárosnak jelentése szerint a tagok létszáma a következő: alapító 144, rendes tag 1736.

A napirendnek a közgyűlés előkészítésére és az állatvédő egyesületek szövetségére vonatkozó pontjaihoz a távollévő elnök írásbeli előterjesztést tett a választmánynak, melyből a következőket említjük meg:

„Az egyesületi közlöny decemberi számában közöltük azt a felhívást, melyet az ország összes állat- és madárvédő egyesületeihez m. évi nov. 4-én intéztünk és melyben felkértük őket arra, hogy az állatvédelem érdekeinek hathatósabb előmozdítása céljából az Országos Állatvédő Egyesülettel szorosabb kapcsolatot létesítő kötelékbe lépjenek és velünk együtt megalkossák a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségét.

Az egy cél felé törekedő és egyöntetű feladatokat követő egyesületek nálunk is, a külföldön is már régen tömörültek ilyen szövetségekké, melyek az erőket egyesítvén, együttes és egyöntetű működésükkel és fellépésükkel az általuk képviselt érdekeknek érvényesítése tekintetében nagyobb eredményeket érnek el.

Midőn a magyarországi állatvédő egyesületeknek hasonló szövetségbe való egyesítését terveztük, számba vettük a tényleg fennálló viszonyokat, nevezetesen azt, hogy hasonló szövetségekben oly egyesületek is szerepelnek, melyek tevékenysége ugyszólván megszűnt vagy szünetfélben van és a szövetség így sohasem lehet tájékozva az iránt, hogy tagjai, t. i. a szövetséget alkotó egyesületek közül hányra számíthat és hányan léteznek csak név szerint.

Ebből a szempontból a tervezett szövetség feltételeinek megállapításánál teljesen új eszme fölvetésével léptünk elő, t. i. azzal, hogy a szövetség központját képező O. Á. V. E. szakközlönyének járátása a szövetséghez csatlakozó egyesületek valamennyi tagjára nézve kötelező legyen.

Hogy ezt magunk részéről megkönnyítsük, közlönyünknek előfizetési díját jelentékeny áldozat hozatalával 70 fillérben állapítottuk meg annak tudatában, hogy ha az állatvédelem érdekeit képviselő szakközlöny minden vidéki tag kezébe jut, ezáltal az állatvédelem jelentőségének megértése és a vidéki egyesületek és az ügy fellendülése nagyban előmozdittatik.

Ezen az alapon indultunk meg és ma a szövetség létrehozatalára irányuló mozgalom állásáról a következőkben számolhatok be:

A szövetséghez csatlakoztak eddig:

- a bajai
- az esztergomi
- a kecskeméti
- a kolozsvári
- a kőszegi
- a soproni
- a szentgotthardi
- a szentendrei
- a krassó-szörénymegyei
- a Szeged és vidéki

a temesvári egyesületek, tehát 11 egyesület.

Mindeddig nem nyilatkozott a faluszemesi egyesület. Működésüket teljesen beszüntették a kassai, hódmezővásárhelyi, ráckevei, petrozsényi, fiumei egyesületek.

A nyiregyházi egyesület, mely a mult évben alakult, alapszabályainak kormányhatósági jóváhagyása után fog csak nyilatkozni.

Mint ebből kitűnik, valamennyi élő és tényleg működő egyesület közül egyesegyedül a faluszemesi, tehát csak egy egyesület nem csatlakozott a szövetség-

hez, a többi mind az ügy lelkes méltánylásával engedett az O. Á. V. E. felhívásának.

Ezek után örömmel konstatálhattuk, hogy a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének létrejötte biztosítottnak tekinthető és ennél fogva annak végleges megalakítása képezi legközelebbi feladatunkat.

Ennek érdekében előkészítettük a szövetség alapszabályainak tervezetét és azt K. Nagy Sándor urnak, tb. alelnökünknek és Chernel István urnak, a Kőszegi Állatvédő Egyesület elnökének megküldtük nyilatkozás végett.

Ezt az alapszabálytervezetet ezennel bemutatom.

Chernel István ur csupán a 6. §. első pontjának szabatosabb fogalmazása érdekében javasolt módosítást, melyet részemről, mint teljesen helyeset és megfelelőt, elfogadásra ajánlok.

A választmány a szövetség bemutatott alapszabályait Chernel István módosításával elfogadta és K. Nagy Sándor vál. tag indítványára elhatározta, hogy az alapszabályok tervezetét a szövetséghez csatlakozott egyesületeknek nyilatkozás végett megküldi.

A közgyűlés előkészítésének kérdésére nézve az elnök előterjesztéséből a következők említenők:

Méltóztatnak emlékezni, hogy m. évi december hóban szándékoztunk egy közgyűlést tartani, melyben egyúttal megemlékeztünk volna az O. Á. V. E. 25 évi fennállásáról. A tervezett közgyűlés a m. évi november 16-iki vál. ülés határozatából az idei tavaszra halasztatott. E szerint legközelebbi közgyűlésünk az O. Á. V. E. 25 évi fennállásának megünneplését is magában fogja foglalni.

Az időközben megindult szövetségi mozgalom örvendetes eredménye következtében ugyancsak a közgyűlés egyik főtárgyát a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének végleges megalakítása kell hogy képezze.

Az elnöki előterjesztés ezután kiterjeszkedik a közgyűlésre meghívandók felsorolására, melyek sorozatában a hatóságok, érdekelt intézetek és egyesületek, a vidéki társegyesületek, továbbá Herman Ottó, mint az O. Á. V. E.-nek megalapítója és azok a személyiségek foglaltatnak, akik 25 év előtt mint alapítók, választmányi tagok és tisztviselők az egyesület alakításának munkájában résztvettek.

Ezek között, mint ma is életben levők szerepelnek: Damjanich Jánosné, dr. Müller Klotild, Brázay Kálmán, br. Prónay Gábor, Fenyvessy Adolf, Szallenbach Imre, Gammel Alajos, Sebők Imre.

A közgyűlés programjára nézve az elnöki előterjesztés alapján a következő határozatot hozta a választmány:

A közgyűlés május 3-án tartatnék meg.

A közgyűlést egy rövid vál. ülés előzné meg, melyben a szövetséghez csatlakozott egyesületek képviselői már részt vennének, hogy a mai vál. ülés által megállapított szövetségi alapszabályokat ők is tárgyalhassák és elfogadhassák.

A közgyűlés a következő napirenddel tartatnék meg.

1. Elnöki megnyitó. Felolvastatik a földművelésügyi miniszter üdvözlő irata.

2. Monostori Károly titkár felolvassa a hatóságok, egyletek, intézetek, stb. küldötteinek névsorát.

3. Az egyesület megalapítójának, Herman Ottónak és társainak üdvözlése.

Monostori Károly titkár tömör előadásban vázolja az egyesület 25 évi működését.

4. Elnök bejelenti a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének létrejöttét.

A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek és azok képviselőinek bejelentése.

A szövetség alapszabályainak tárgyalása és azok kapcsán az O. Á. V. E. alapszabályainak kiegészítése.

A „M. A. V. E. Sz.” megalakulásának kimondása.

5. Haensler Károly pénztáros bemutatja az 1907. évi pénzkezelés eredményét és a vagyonmérleget.

6. A számvizsgáló bizottság jelentése.

7. Az 1908. évi költségvetés.

8. Tiszteletbeli tagok választása.

E pontra nézve az elnöki előterjesztésben a következők foglaltatnak:

„Részemről bátorodom a t. választmánynak javasolni, hogy a közgyűlésen ez alatt a pont alatt indítvány tétessék az iránt, hogy K. Nagy Sándor ur tb. alelnökünk, egyesületünk és az ügy iránt tanusított meleg érdeklődése, érdekeinket nagyban előmozdító, nagyszerű irodalmi munkásságára való tekintettel tb. elnökké, Haensler Károly ur, ki évek hosszú során át egyesületünknek odaadó munkásságával oly sok és értékes szolgálatot tesz, tb. titkárrá és Csörgéy Titusz ur a Magyar Ornithologiai Központ adjunktusa egyesületünk szakértő és buzgó támogatása és a madárvédelem érdekében kifejtett érdemű munkásságára és irodalmi működésére való tekintettel tb. taggá választassék.”

9. Kilépő 20 választmányi tag helyének betöltése.

3 számvizsgáló bizottsági tag választása.

A Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének nagygyűlésén az O. Á. V. E.-t képviselő 20 tag választása.

A kisorsolt vál. tagok közül egy elköltözött, egy pedig elhalálozott.

Erre a megürült két helyre a választmány a jelölést az elnökségre bizza és a többiekét újból javasolja megválasztatni.

A számvizsgáló bizottság eddigi tagjait, kik teljes elismerésünk mellett működnek, a választmány újból kívánja megválasztani.

A Magyarországi Állatvédő Egyesületek első, alakuló közgyűlése az O. Á. V. E. rendes közgyűlésének keretében lévén megtartandó, a választmány a szövetség működési programja gyanánt egyelőre a következő két ügy felkarolását, mint általános érdekű célokat hozza javaslatba: *vidéki egyesületek alapítása és propaganda állat- és madárvédő törvényhatósági szabályrendeletek alkotása érdekében*, mint oly pontokat, melyek a minden egyesület által a helybeli viszonyokhoz képest felkarolandó állatvédelmi teendőktől eltekintve, az összes egyesületeknek egyaránt és egyetemben képeznek legközelebbi feladatát.

A napirend ki lévén merítve, elnök az ülést bezárja.

A két rendbeli indítvány egyike felett a választmány napirendre tért, másika felett (ebek szállítása vasuton) azt határozta, hogy az illetékes vasuti vezető-ségeket e tárgyban megkeresi.

Jelentés a Soproni állatvédő-egyesületnek

a f. évi március hó 12-én tartott rendes közgyűléséről.

Az egyesület a lefolyt évben befejezte madárvédelmi működésének tizedik — és mint állatvédő-egyesület, működésének nyolcadik évét. Ezen idő alatt két ízben lett kiállítások alkalmával kitüntetve; az elsőt elismerő oklevéllel, a másodikon pedig diszoklevéllel — nagy aranyéremmel kapcsolatban.

Az elnök megnyitó beszédjében ékes szavakkal emlékezett meg ezen tíz évi, nem csak a közhasznót, hanem a közművelődést is szolgáló tevékenységéről.

Az egyesület múlt évi működésének következő fontosabb mozzanatait a választmány nevében az első titkár adta elő. Történetek:

I. Szellemi téren.

1. Az „Állatvédelem“ című szaklapnak beküldött az első titkár nyolc különféle szakkikkeket illetve közlést és az egyes gyűlésekről szóló jelentéseket. A helyi lapoknak 3 ízben küldött be közlést.

2. Ki lett osztva (ingyen) 1179 darab különféle állat- illetve madárvédelmi könyv és népirat, továbbá 476 különféle nyomtatvány.

3. Az Országos Állatvédő Egyesület adott az „Állatvédelem“ című folyóirat 30 példányát és 429 darab különféle szakkönyvet és röpiratot.

A Wiener és a Berliner Tierschutz-Verein pedig havi folyóiratainak egy-egy példányát küldte.

4. A városi rend-, erdő- és mezőőrök számára átadtunk a rendőr-főkapitányságnak 90 darab ingyenes „Állatvédők Törvénykönyvét“.

5. Terjesztettünk 1532 darab 1907/8. évi gyermek-naptárt; ezen terjesztést kegyesen támogatni méltóztatott Ö Főméltósága herceg Eszterházy Miklós ur 200 darab megvételével, a városi tanács vett szintén 200 darabot és a katolikus Convent 202 darabot. Az itteni iskolák közül legtöbbet vett (314 darabot) a katolikus elemi fiú-iskola.

6. Négy itteni iskola könyvtárának adtunk négynégy darab madárvédelmi könyvet.

7. Az Országos Állatvédő Egyesület által alkotott „Országos madárvédő ligába“ való belépésre felszólító nyomtatványból szétküldtünk 150 darabot.

8. Tartottunk a lefolyt évben egy rendes köz- és hat választmányi gyűlést. Elintézve lett összesen 405 ügydarab illetve levelezés.

II. Gyakorlati téren:

Első titkárunk indítványai folytán

1. A sok kis madáretető-házikó helyett, évenként egy más, erre alkalmas helyen, első titkárunk tervrajza szerint fogunk egy-egy nagyobb madáretetőt gunyhót állítani, mert ez minden tekintetben nagyon célszerűnek mutatkozott.

2. Megyénk minden oly vidéki tagcsoportjának, amely legalább három tagból áll, átengedjük évenként a megbízott kezeihez az összes rendes tagsági díjak háromnegyed részét, a csoport saját madár- illetve állatvédelmi céljaira.

Ezen az idén életbe léptetett intézkedésnek már is szép eredménye van, mert vidéki tagjaink száma eddig már 46-al szaporodott és legközelebb is két nagyobb vidéki tagcsoport bejelentése várható.

Nagy kitüntetésben is részesült most egyesületünk. Ö Főméltóságuk herceg Eszterházy Miklós ur és a hercegnő (egyesületünk magas védnöknője), egyesületünkbe mint alapító tagok méltóztattak belépni, 100—100 korona összeggel.

3. Az Országos Állatvédő Egyesület kezdeményezése folytán megalakult: „A magyar állatvédő egyesületek országos szövetsége“, amelyhez a mi egyesületünk is csatlakozott. A szövetségnek alapszabályai értelmében előfizeti egyesületünk minden egyes tagja számára az „Állatvédelem“ című havi folyóiratot, úgy hogy minden egyes tag 1908-tól kezdve ezen folyóiratot ingyen kapja meg.

Az említett vidéki rendes tagcsoportok, ugyanis nagy előnyben részesülvén, a folyóiratnak egy-egy ingyen példányát kapják.

Mindez egy oly nagy horderejű erkölcsi vívmány, melynek megszerzésével értékesebb szolgálatot bármely egyesület sem tagjainak, sem az ügynek általában nem tehet.

Ennek tulajdonítható talán az is, hogy soproni tagjaink száma az idén már 41-el szaporodott.

4. Az állat- illetve madárvédelem érdekében öt ízben tettünk feljelentést az illetékes hatóságoknál.

Az itteni m. kir. csendőr-szárnyparancsnokság utasította a környéken lévő összes csendőröket, hogy a hasznos madarak fogdosását és pusztítását szigorúan ellenőrizzék és a kihágókkal szemben a törvény értelmében járjanak el.

Ily értelmű közlést kaptunk a városi rendőr-főkapitányságtól is. Felhívtuk a rendőrfőkapitány figyelmét a különösen lejtős helyeken és építkezések közelében előforduló állatkinzásokra, valamint azon, a gyermeki kedélyre durvító befolyással bíró körülményre, hogy a fiatalság a gypmester után tódul, mikor ez a kutyákat dróttal elfogja és így látja, hogy ez mily kegyetlen durvasággal történik.

5. Leipzigben már 7 év óta a kutyák elfogásához kizárólag csak hálót használnak. El van különben rendelve ennek használata másutt is, így egész Tirol és Vorarlbergben, S. Franciscoban (Kaliforniában) stb.; Ennek folytán, hozzattunk Leipzigból egy ilyen hálót, kísérleti célokra. Az első kísérlet egy a célnak meg nem felelő (zárt) helyen és módon történt, a második egy nyilvános ebportyázás alkalmával. Ezen kísérlet, tekintve azt, hogy az első nyilvános volt, elég kedvezően sikerült. Bebizonyult ekkor az, hogy a kutya a háló alól nem szökik meg, még egy teljesen népires utcában sem, sőt hogy el is hagyja mellette menni azt, akinek kezében a háló van, hogy a hálót mindenütt lehet használni, hogy a hálóval könnyebben lehet a kutyát elfogni

mint a hurokkal. Állatkinzás pedig, ha a hálót kezelő a gyakorlatlansága vagy türelmetlensége folytán nem követ el valami durvaságot, ugyyszólván teljesen ki van zárva.

Csak a kutya kivevésénél a háló alul mutatkoztak nehézségek, mert a hálót kezelő e tekintetben még teljesen gyakorlatlan volt; ezt egy ebben már jártas embertől meg kellene tanulni.

Dacára az elég kedvező első eredménynek az illetékes hatóság nem rendelhette el a háló használatát, mert az itteni gyepmester attól tart, hogy a hálót használnának testi épsége veszélyeztetve.

Miután nem tétélezhető fel, hogy a leipzig-i egyesület olyasmit állítana, ami nem felel meg a valóságnak, valamint az sem, hogy az ottani városi tanács hét esztendő óta olyan eszközt használtatna, amely az azt kezelőnek testi épségét nagyobb mértékben veszélyeztetné mint a dróthurok, további kísérletek rendezése végett átvette most a hálónkat az Országos Állatvédő Egyesület. Indítványoztuk ekkor azt, hogy hívjon meg a kísérletekhez az O. Á. V. E. egy gyakorlott gyepmesteri segédet Leibzigról.

6. 1907-ben városi rendőrök *kilenc állatkinzási* esetet jelentettek fel. Az ezek számára egyesületünk részéről évenként kitűzött jutalomdíjak a városháza nagytermében ünnepélyesen lettek kiosztva.

7. Felhívtuk a rendőrfőkapitányság figyelmét azon sajnos körülményre, hogy egyes itteni mészárosok a marha levágásánál oly egyéneket alkalmaznak, akikben nincs meg a szükséges erő, sem a kellő ügyesség; ugy, hogy előfordul, hogy egy ilyen egyén (egyszer helyett), ötször, hatszor, sőt tizszer és többször is vág oda a szerencsétlen állat homlokára, mire azt leteríteni képes. Felhívtuk egyuttal figyelmét a Németországban használatban lévő, villámszerűen ható kábitó-eszközökre is.

Nevezett hatóság felhívta ennek folytán az összes itteni mészáros és hentesmestereket, hogy oly egyéneket alkalmazzanak marháik levágására, akik ahhoz ugy a kellő testi erővel, mint szakképzettséggel bírnak. Az ezen kellek hiányán levő egyének által történt marhalevágást állatkinzásnak fogja minősíteni és az elkövetője ellen az 1879. évi XL. t.-c. 86. §-a alapján a legnagyobb szigorral eljárni. A városi állatorvost pedig erről azzal értesítette, hogy ezen határozata betartását a vágóhidon szigoruan ellenőrizze és azt áthágók ellen a feljelentést haladéktalanul megtegye.

III. *Egyéb fontos közölni valók:* Grimm Gusztáv urat üdvözlöttük, mint a Országos Állatvédő Egyesület tiszteletbeli elnökét.

Wachtel Frigyes elemi fiúiskolai tanító urnak, mint tiszteletbeli tagunknak a diszlevelet ünnepélyesen nyújtottuk át.

Könyvtárunk szaporodott 20 kötettel és gyűjtemény-tárunk 7 darabbal.

A könyvtárban van jelenleg 125 kötet, a gyűjtemény-tárban 87 darab.

Ingyenesen alkalmaztunk eddig: 1 nagy madáretető kunyhót, 113 különféle madáretető házikót, illetve készüléket és 435 drb madárfészekodut.

Az egyesületnek 1907-ben volt 11 alapító, 230 soproni és 19 vidéki rendes tagja.

Az 1907/8. évi zárszámadás:

Bevétel:

Mult évi maradvány	K 118.88
5 drb állványos, nagyobb madáretető asztal	40.—
1 „ (humánus) macska-kelepce	10.—
1 „ (humánus) szajkó-kelepce	4.80
17 „ fészekodu és 1 állványnélküli etetőasztal	17.30
1 „ egyesületi jelvény	1.40
260 tag dija (közte 11 mult évi) à 2 kor.	520.—
Az Országos Állatvédő Egyesülettől 1906/7. évi gyermeknaptárak után	45.—
Az Országos Állatvédő Egyesülettől 1907/8. évi gyermeknaptárak után	45.96
Egy ismeretlen jóakaró adománya	5.—
Grödl testvér uraknak	10.—
Madáreledel-ár megtérítés	10.—
Három évi kamatok	60.79
Összes bevétel	889.13

Kiadás:

1 gyűjteménytári új szekrény üvegajtókkal	90.—
24 drb állványos nagyobb madáretető asztal	168.60
20 „ madárfészek-odu	12.—
1 „ ebfogó-háló és hozatási költségei	30.83
53 „ gyermeknaptár	5.30
Szekrény javítása és újra befestése	10.—
Posta- és vasuti költségek	71.46
Iroda	15.46
300 drb (1906. évi) évi jelentés és egyéb nyomtatványok	132.—
Madáreledel	169.—
Könyvtári költségek	26.91
Gyűjteménytári költségek	5.64
1906. évi rendőri jutalmak	36.—
1907. évi rendőri jutalmak	19.—
Egy pénzbeszedő szolgál és 3 parkőr jutaléka illetve dija	64.60
Egy tag dija (kétszer lett elszámolva)	2.—
Készpénz maradvány	30.33
Összesen mint fent	889.13

Az egyesület vagyona:

Készpénzben	30.33
Gyümölcsözöleg elhelyezett alapító tagsági díjak	500.—
44 drb egyesületi jelvény (à 1 kor.)	44.—
1 könyvtári szekrény (eredeti érték)	60.—
1 gyűjteménytári szekrény (eredeti érték)	90.—
A könyvtárban lévő 125 kötet (eredeti érték)	516.10
A gyűjteménytárban lévő 87 drb (eredeti érték)	369.90
Összes érték	1610.33

Az egyesület vagyonát képezik még az ezen jelentésben már említett használatban lévő különféle madáretető-készülékek és madárfészek-odvak.

8. A pénztáros megbetegedése és 2 választmányi tag elhalálása folytán pénztárosnak meg lett választva Gyengő Pál ur, eddigi választmányi tag, a választmányba pedig: Blaschek Vilmos főszolgabíró, Hackstock Károly vaskereskedő és dr. Heimler Károly városi rendőrfőkapitány urak.

Jegyzőkönyvhiteljesítőknél: kőszegi Fangh Dezső és Gyengő Pál urak és számvizsgálóknál: Blaschek Vilmos, dr. Prosswimmer Sándor és Wrchowszky Henrik urak lettek megválasztva.

A közgyűlés a múlt évi ténykedésről szóló jelentést hálás köszönettel tudomásul vette, a számadásokat illetőleg megadta a felmentvényt és jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg mindazoknak, akik az egyesületet szellemileg vagy anyagilag támogatni, vagy önzetlen munkálkodásukkal közreműködni szívesek voltak, nevezetesen: az elnökségnek, a volt pénztárosnak, a választmányoknak és a sajtónak, ügyünk szíves támogatásáért, illetve szíves közreműködésükért, az első titkárnak, mint az egyesület lelkének, az Országos Állatvédő Egyesületnek, Grimm Gusztáv, Wachtel Frigyes, Muck Endre és Blaschek János uraknak és az itteni kath. elemi fiúiskolai igazgatóságnak.

Azon indítvány, hogy a nagyobb vidéki csoportok szíves vezetői elismerő oklevéllel *tüntettessenek* ki, helyesléssel el lett fogadva.

Könyvtárunk a Petőfi-téren levő kath. elemi fiúiskolai épületben van elhelyezve. Könyvtári óra minden kedden d. e. 10-től 11-ig. (Igazolásul kérjük ott, a könyvtár igénybe vételekor a tagsági igazoló-jegyet előmutatni.) Julius és augusztus hónapokban a könyvtár zárva van.

Szentgotthárd és Vidéke Állatvédő Egyesületének 1907. évi közgyűlése.

Fodor Árpád alelnök jelentéséből közöljük a következőket:

A mai közgyűléssel a harmadik időszakba lépünk és az ujonnan választandó tisztikarral és választmány-nal egy újabb és remélhetőleg jobb kor elé néz egyesületünk. Ezt remélni alapos okaink vannak, mert ez alkalommal nemcsak arról számolhatunk be, hogy egy-letli hivatásunkat ez évben is derekasan betöltöttük, hanem oly szerencsés intézkedésekről is, melyek egyesületünket határszéli vidék kisvárosi elzárkózottságából egy nagy országos közösségbe vonták be s ezáltal számára nagyobb hatáskör s minden tagja számára országos látókör nyílt.

Egyeletünk belső működése a következő eszközökkel történt:

Mindezeideig 283 fészkelő odut akasztottunk ki és 35 etető asztalt állítottunk föl. A lefolyt évben 68 fészkelő odut küldtünk szét és 4 új etető asztalt állítottunk föl. A városban 10 asztalkára rendszeren naponként adtunk a télen át madáreledelt.

Madárvédelmi utasításokat küldtünk szét járásunk összes iskoláinak felhívások kíséretében.

Iskoláinknak, miként kezdettől fogva tesszük, ismét tanulójegyeket küldtünk. E jegyek aláírásával kötelező ígéretet tesz a tanuló, hogy nem fog állatot kinozni, sőt ha más teszi, azt is megakadályozza vagy följelenti. Arra is fölcsólitottuk az iskolákat, hogy csoporttagoknak beiratkozzanak. Ezt több iskola már meg is

tette. Ezenkívül iskoláinknak 300 példányt küldtünk szét a „Gyermeknaptár“-ból ingyen.

Értesítéseket közöltem egyeletünkről a helyi lapban, a megyei lapokban és az „Állatvédelem“-ben.

Az intenzív egyeleti munkásság fokmérője, a pénztári jelentés, az idén, mint az alább közölt kimutatás jelzi, kerekaszámban kifejezve 1200 korona bevétel és 500 korona kiadást mutat. A nagy kiadás miatt kevesebb a maradvány a tavalyinál, de e kiadás egy része a jövő évre szóló beszerzés. Így az „Állatvédelem“ c. szaklap előfizetési díjait előre kifizettük az 1908. évre, holott a tagsági díjakat csak az év folyamán kapjuk meg.

Örvendetes jelenség, hogy a tagsági díjak az idén 338 koronára rugtak, tavaly csak 229 koronára. A tavalyi 170-nel szemben 174 tagunk volt és pedig 7 tiszteletbeli, 4 alapító, 7 csoporttag, 5 családtag, 65 helybeli rendes, 84 vidéki rendes és 2 pártoló tag.

Két érdemes tagunk költözött el az idén a jobb hazába: Molnár Endre kir. közjegyző vál. r. tag és Papp Antal nyug. főszolgabíró r. tag. Temetésükön jelen voltunk és választmányi ülésünkön jegyzőkönyvileg örökítettük meg emléküket.

Szép eredményű kirándulást tettem Pum Károly pénztárossal október 4-én az állatvédelem s különösen a madárvédelem terjesztése érdekében. Ez alkalommal 13 új tagot gyűjtöttünk Rábakeresztur, Rábafüzes, Jakabháza, Felsőörnök, Alsóörnök és Vasszentmihály községekben.

Anyagilag és erkölcsileg a következő nagyérdemű intézmények támogatták egyeletünket: 1. az O. Á. V. E., a mi anyaegyletünk, elejétől fogva máig 4460 drb állatvédelmi kiadványt küldött egyeletünknek. Az idén is kaptunk ingyen 50 drb tájékoztató állat- és madárvédő egyletek alakítására és az „Állatvédelem“ című szaklap 10 példányát. A „Gyermeknaptár“-ból ismét 300 darabot kaptunk 7 fillérjével; 2. a Magyar Ornithologiai Központ ajánlatára 50 darab madárvédelmi „Utasítás“-t kaptunk a m. kir. földmivelésügyi minisztériumtól; 3. a „Gyanafalvai Takarékpénztár“ és a „Szentgotthárdi (rég) Takarékpénztár“ az idén is 20—20 koronát adományozott egyeletünknek.

E kegyes adományokért e helyütt is hálás köszönetet mondunk.

Diszoklevelet küldtünk tiszteletbeli tagjainknak. Erre Herman Ottótól, a M. O. K. igazgatójától, Chernel Istvántól, a kőszegi állatvédő egyesület elnökétől és Monostori Károlytól, az O. Á. V. E. új titkárától és az „Állatvédelem“ szerkesztőjétől, ékes és meleghangú köszönő leveleket kaptunk.

Ámde szellemi összeköttetéseinknek a koronája az Állatvédő-Egyesületek Országos Szövetségébe való belépésünk.

E nagyszerű intézmény megalakulása az egész hazai állatvédelem történetében új korszakot nyit meg. Ezzel született meg tulajdonképpen az országos állatvédelem.

Az Országos Szövetség t. i. magába foglalja az összes hazai állatvédő egyesületeket és az összes hazai állatvédőket. Minden egyesület két-két képviselőt küld

az Országos Szövetség közgyűlésébe s ezek egyuttal az O. Á. V. E. választmányában is helyet nyernek. A mi egyesületünk Pum Károlyt és csekélységemet nevezte meg megbízottakul.

Az Országos Szövetség hivatalos lapja az „Állatvédelem“. Ez közli az összes egyesületek eseményeit és tagsági díj fejében jár a szövetségbeli állatvédő egyesületek minden egyes tagjának. Tehát mindenről értesülünk, ami hazánkban ez ügyben történik, de viszont az ország minden állatvédője értesül a mi lépéseinkről is. Ezáltal tanulhatunk másoktól, de mintát szolgáltatathatunk mi is másoknak. Így a mi elszigetelt működésünk, mint nyilvános dolog, országos érdekű lesz és arra kell törekednünk, hogy példa is legyen. Ez az a nagyszerű szellemi közösség, mely a mi szerény egyesületünket elzárkózottságából kiemeli.

És mi siettünk bizonyosságát adni annak, hogy az Országos Szövetség méltó tagjai óhajunk lenni, hogy annak munkájából ki akarjuk venni a magunk részét. Kértünk az O. Á. V. E.-től 50 darab kitűnő tájékoztató füzetet állat- és madárvédő egyesületek alakítására és felhívások kíséretében szétküldtük vármegyénk közigazgatási, állategészségügyi, erdészeti, gazdasági és társadalmi vezérferfiainak. Célunk az, hogy Vasvármegye minden járásában alakuljon ilyen közhasznú egyesület, hogy mintavármegyénk ebben is minta legyen.

A Szentgotthárd és Vidéke Állatvédő Egyesület mult évi pénzkezeléséből a következő adatokat közöljük:

Bevétel: Pénztári maradvány 1906-ról 777.76 korona, kamat betétek után 1907-ről 32.38 korona, tagsági díjak 1904., 1905., 1906-ról 64 korona, családtagok után 1907-ről 16 korona, csoporttagok után 1907-ről 20.01 korona, rendes tagok után 1907-ről 222 kor., pártoló tagok után 1907-ről 16 kor., adományok 40 kor., bevétel összesen 1188.15 korona.

Kiadás: Napszámos és küldönc 39.40 kor., fuvar és költség a taggyűjtő kirándulásra 26.22 kor., postaköltség 4.07 kor., szarkatojásokért (124 db) 7.44 kor., madáreselés 59.80 kor., Diszoklevelek megírásáért 9 kor., 10 db etetőasztal 30 kor., 300 db gyermeknaptár 21.08 kor., másolásért, csomagolásért és szállítás 8 kor., 50 db fészekodu 43.13 kor., az „Állatvédelem“ előfizetése (156 példány) 109.62 kor., Wellisch Béla számlája (nyomda, papirkereskedő, bélyegék) 139.76 korona, kiadás összesen 497.52 korona. Maradvány 1908-ra 690.63 korona.

Állat- és madárvédő egyesületek alapítása érdekében a szentgotthárdi egyesület a következő körlevelet bocsátotta ki:

„Nagyon Tisztelt Urunk! Alulírottak azzal a kérelemmel fordulunk Urasághoz, hogy a megküldött érdekes füzetet elolvasni és hazánk javára felhasználni kegyeskedjék. E füzet tájékoztató állat- és madárvédő egyesületek alapításában. Vasvármegyében már két ilyen közhasznú egyesület van, és pedig Kőszegen és Szentgotthárdon. Célunk az, hogy megyénk minden járásában alakuljon egy-egy állatvédő egyesület; hogy a mintavármegye ebben is minta legyen.

Kegyeskedjék tehát az első lépést megtenni az egyesület megalakítására, t. i. egy vagy több taggyűjtő ivet kibocsátani. Azután önzetlen fáradozásainak eredményéről kegyeskedjék bennünket, vagy az „Állatvédelem“ című szaklapot értesíteni (Budapest, IX., Ernő-utca 13.). E lapból esetleg mutatványszámokat fogunk Urasághoz küldetni, valamint egyesületünk ezidei jelentését is megküldjük.

Azon esetben, ha az alapítás dicsőségére nem tart számot Urasághoz, kegyeskedjék a füzetet oly férfinak átadni, aki a szép hivatásra hajlandó és képes. Erről értesíteni is méltóztassék bennünket.

Az alakításnál szívesen felajánljuk segítségünket (írásbeli és szóbeli utbaigazítás, nyomtatványok, előadás az alakuló gyűlésen).

Kérelmünket megújítva, tisztelettel vagyunk Szentgotthárd, 1908 március 3-án, szolgálatra kész hivei: *Káposztácssy Jusztinián*, elnök. *Fodor Árpád*, alelnök.“

Kívánatos volna e példát valamennyi vidéki egyesületnek követnie.

Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének alapszabályai.

Mint az egyesületünk március 21-iki választmányi üléséről szóló jelentésben érintve van, a „Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének“ alapszabályait a csatlakozott egyesületek mindegyikének nyilatkozás végett megküldtük.

Körültekintéssel, tüzetes megfontolással van az összeállítva, úgy hogy hinnünk kell, miszerint az bővítésre, rövidítésre, javításra, szóval változtatásra nem szorul. Ha mégis ilyennek szükségét látná valamely a szövetségbe lépett egyesület, úgy tisztelettel kérjük, méltóztassék azt a lehető legrövidebbre szabni és a folyó hó végéig nyilatkozni e tárgyban, minthogy azonnal nem leszünk azon helyzetben, hogy a netán jónak látott változtatásoknak abban helyet adjunk.

Az O. Á. V. E. elnöksége.

„Miként ünnepeljük a madarak és fák napját?“ címen kiadta egyesületünk és szétküldését már meg is kezdte azon 5 rendbeli pályamunkának, melyek a pályázaton díjat nyertek.

Az „Állatvédelem“ jövő havi számában bőven ismertetni fogjuk e füzetet, melyre nézve e helyen is hangsúlyozzuk, hogy *ingyen* bocsátjuk azt a t. néptanítók rendelkezésére.

Költségkimelés szempontjából, mit kimért anyagi erőnk tekintetbe vételével szem előtt kell tartanunk, tisztelettel fel kell kérnünk azonban a t. reflektálókat, hogy szíveskedjenek csoportokba állva, lehetőleg egyszerre több példányt kérni szétosztás céljára a műből, hogy ekként postaköltség címen valamit megtakaríthassunk, vagy a füzetet kérő levéllapon jelezni azt, hogy

a megrendelő a portót a füzet kézhezvételekor a postakihordónak s illetőleg a postának lefizeti.

A „madarak és fák napja“ ünnepélyének rendezésére a terminus már a küszöbön levén, kérjük a sürgős intézkedést.

Az O. Á. V. E. elnöksége.

Értesítés. Az O. Á. V. E. és a M. O. Á. V. E. Sz. f. évi május 3-ikán, az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ disztermében tartja e lap más helyén jelzett programmal közgyűlését a délelőtti órákban. Értesítjük vidéki tagjainkat, hogy e lokalitás *Budapest a IX. ker. Köztelek-utca 8. szám alatt van.*

Az O. Á. V. E. elnöksége.

Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter ur Ö nagyméltóságát minisztersége 10-ik évfordulóján, az ország egész gazdaközönségét képviselő gazdaszervezetek lelkesen üdvözölték. Az üdvözlők sorához az O. Á. V. E. is egy igen meleghangú felirattal csatlakozott, melyben hódoló elismerését fejezte ki a miniszternek az ország jólétére irányuló áldásdus tevékenységéért. A miniszter ur Ö nagyméltósága egy kegyes és az egyesület iránt ismert jóakaratról tanuskodó leiratban köszönte meg az egyesület megemlékezését. Mindkét iratot lapunk legközelebbi számában fogjuk közzétenni.

Az „Állatvédelem“-be szánt közlemények tárgyában.

Lapunk immár valamennyi hazai állatvédő egyesület közlönye levén, vidéki társegyesületek sűrűn keresik fel közleményeikkel. Megjegyezvén, hogy a legnagyobb örömmel adunk helyet e közleményeknek, a beküldők szives figyelmét a következőkre bátorodunk felhívni:

1. Lapunkat minden hónap 10-ikén zárjuk le és adjuk nyomdába; sürgős és aktuális közleményeknek tehát e határidőig való beküldését kérjük.

2. A lapba szánt közlemények a szerkesztőségnek címzendők, lehetőleg rövidre szabandók, jól olvasható irással a papírnak csak egyik oldalára irandók, s az oldalon kellő szél (margó) hagyandó.

3. Választmányi, közgyűlési jegyzőkönyvek, tudósítások, évi jelentések s hasonlók is így szerkesztendők a lap számára.

4. A közlemények lehető tömören, röviden való szerkesztését hangsúlyoznunk kell, mert lapunk tere tudvalevőleg szűk s havonként csak egy szám kerete áll rendelkezésre.

5. Apellálunk különben valamennyi társegyesület s minden ügybarát szives közreműködésére, de megjegyezzük, hogy nem hivatalos egyes szakközleményeket egyesületünk csak kivételesen és szerényen honorálhat mindaddig, míg pénzügyi erejéből több nem telik.

A szerkesztőség.

Az Országos Állatvédő Egyesület kiadásában

megjelentek és az egyesület helyiségében (Budapest, IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

AZ OKSZERŰ MADÁRVÉDELEM ESZKÖZEI. Irta Chernel István, a Kőszegi Állatvédő Egyesület elnöke. Ára 30 fillér.

ÁLLATVÉDŐK TÖRVÉNYKÖNYVE. Az állatvédelemre vonatkozó összes és az állategészségi nevezetesebb törvények és rendeletek gyűjteménye. Irta: K. Nagy Sándor, pestvidéki kir. törvényszéki bíró. Ára 60 fillér.

LÓGONDOZÁS. A lóismeret és lóhasználás rövid foglalata. Irta: Monostori Károly. Ára 60 fillér.

MADÁRVÉDELEM GYAKORLATI SZEMPONTBÓL. Irta: Kukuljevič József. Ára 10 fillér.

AZ EMBER ÉS A KUTYA. Védekezés a veszettség ellen. Irta: K. Nagy Sándor, pestvidéki kir. törvényszéki bíró. Ára 30 fillér.

AZ ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET HUSZONÖT ÉVI MŰKÖDÉSE és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Irta: Máday Izidor. Ára 1 korona.

A SZEMELLENZŐRŐL. Irta: Pákozdy László. 4 képpel. Ára 20 fillér.

AZ ÁLLATVÉDELEM FONTOSSÁGA AZ EMBERISÉG MŰVELŐDÉSÉNEK SZEMPONTJÁBÓL. Irta: Kukuljevič József. Ára 20 fillér.

ÁLLATVÉDELEM

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI ≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ“ NEK KÖZLÖNYE ≡

BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCZA 11-13. SZ. TELEFON 85-12.

Ezen lap közleményeinek utánnomását nemcsak szívesen megengedjük,
hanem tisztelettel kérjük is.

Megjelenik egyszer havonként. □ □ Előfizetési ára 1 évre 2 korona.

V. ÉVFOLYAM

1908 MÁJUS

∴ 5. SZÁM ∴

TARTALOM: Darányi Ignác földművelésügyi miniszter üdvözlése. — A hasznos madarak védelme a székesfőváros közgyűlésén. — A Madarak és Fák Napja a pozsonyi állami tanítóképző-intézetben. — Iskolakertek Pozsonyban. — Az Országos Állatvédő Egyesület választmányi ülése május 3-án. — Az Országos Állatvédő Egyesület közgyűlése és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének alakuló gyűlése. — *Szemle:* Kiket igyekeznek az állatvédők megvédeni? — Fülemileadó. — Állatidomítók egyesülete. — *Vegyesek:* Hibaigazítás. — Madarak „zacskóba ejtése.“ — A kutyák tuberkulózisáról. — Az eb aivása. — Németország a madárvédelemért. — *Hírek:* Ismerkedési összejövetel. — A kolozsvári állatvédő egyesület közgyűlése. — A Pozsony városában alakuló állatvédő egyesület. — Madárvédelmi kiállítás Pozsonyban. — Egy vágólegény találmánya. — A fehér gólya vonulásának megfigyelése. — A keszthelyvidéki gazdakör állatvédelmi szakosztályának alapszabályai. — Adomány az O. Á. V. E. céljaira. — *Irodalom:* Miként ünnepeljük a madarak és fák napját? — A madarak és fák napja. — *Egyesületi hírek:* A „Szedes és vidéke állatvédő egyesület“ közgyűlése. — A Soproni Állatvédő Egyesület választmányi ülése. — A Szentgotthárd és Vidéke Állatvédő Egyesülete választmányi ülése. — A Nyiregyházi állatvédő egyesület közgyűlése. — A pécsi Mecsek-egyesület madárvédő osztálya. — Állatvédelmi szakosztály a Keszthelyvidéki Gazdakörben.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter üdvözlése.

Darányi Ignác földművelésügyi minisztert tízéves miniszteri működésének alkalmából az országnak mind ama szervezetei üdvözlötték és ünnepelték, amelyek a földműveléssel, az ország eme legfőbb erőforrásával érintkezésben állanak.

E szervezetek nagy és tekintélyes sorához az Országos Állatvédő Egyesület a következő felirattal csatlakozott:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Nagyméltóságod immár egy évtizeden át legfőbb öre és védője a földművelés érdekeinek Magyarországon, tehát egy olyan államban, amelyben a földművelés érdekei minden egyéb közgazdasági érdeknél fontosabbak. Egy olyan országban, mely közgazdaságának legfőbb erőforrását a mezőgazdaságból, nemzeti szellemének és erejének ugyszólván egészét, fényes multját, megszilárdult jelenét és biztató jövőjét a gazdák köréből meríti, egy ilyen országban a kormányzatnak talán legelső fontosságú ága a földművelés ügyének ápolása és fejlesztése.